

**Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie VIII
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych
ocen klasyfikacyjnych**

Ocena dopuszczająca. Uczeń:

- rozpoznaje utwory epickie, liryczne i dramatyczne, posługuje się podstawowymi pojęciami z teorii literatury;
- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna), rozumie pojęcie środków poetyckich;
- czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych;
- głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy;
- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść;
- rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe;
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym;
- krótko wypowiada się ustnie na podany temat;
- z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi;
- pisze według podanego wzoru z pomocą nauczyciela poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny;
- stosuje akapity;
- formułuje prostą tezę;
- przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia;

- z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania;
- rozpoznaje w różnych tekstach perswazję i manipulację; streszcza, formułuje pytania.

Ocena dostateczna. Uczeń:

- wskazuje cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach;
- stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków;
- wyszukuje w tekście literackim środki językowe, stara się je nazwać;
- cytuje fragmenty tekstu;
- klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy;
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: reportaż i felieton);
- stara się stosować normę wzorcową i użytkową tworzy wypowiedzenia złożone;
- rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe;
- wyjaśnia znaczenie homonimów;
- dostosowuje styl do formy wypowiedzi, pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej;
- wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa podstawowych środków retorycznych; gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi;
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; formułuje proste wnioski;
- formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść.

Ocena dobra. Uczeń:

- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie;
- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: neologizm, symbol, alegorię, ironię), próbuje określić ich funkcję, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór;
- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury;
- wyszukuje i porządkuje cytaty;
- wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa;
- zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, felieton), rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzi wielokrotnie złożonych;
- rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe;
- odróżnia treść i zakres wyrazu; używa homonimów;
- rozpoznaje i nazywa różne style, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego;
- podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty;
- głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację
czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę.

Ocena bardzo dobra. Uczeń:

- omawia cechy utworów synkretycznych;
- omawia cechy gatunkowe czytanych utworów;

- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury;
- funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, określa cechy gatunków dziennikarskich (*reportaż, felieton*);
- rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;
- funkcjonalnie korzysta ze słowników;
- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi;
- swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów;
- podaje celne i różnorodne przykłady.

Ocena celująca. Uczeń:

- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory;
- biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich;
- objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury;
- wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką;
- formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy;

- doskonali własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach;
- zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty, wypowiada się, realizując zamierzony cel;
- wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne;
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy.

Ocena niedostateczna. Uczeń:

- nie osiąga poziomu wymagań na ocenę dopuszczającą;
- nie jest w stanie wykonać nawet z pomocą nauczyciela zadań o niewielkim stopniu trudności.
- wykazuje brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności, który wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.